

ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК

СТРУЧНИ ЛИСТ ЗА ПОЛИЦИЈУ БЕЗБЕДНОСТИ И АДМИНИСТРАЦИЈУ ПОЛИЦИЈСКИХ И ОПШТИНСКИХ ВЛАСТИ

УРЕЂУЈЕ ОДБОР МИНИСТАРСТВА УНУТРАШЊИХ ДЕЛА

„ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК“ излази једанпут недељно. По потреби биће и ванредних бројева. Претплата се шаље „Уредништву Полицијског Гласника“ или дотичним окружним и средњим властима, или на пошти. Цена је листу: чиновницима, званичницима, општинским писарима и осталим званичницима у опште, годишње 12, полугодишње 6 динара. Гостioniчарима и механџијама годишње 16, полугодишње 8 динара. Жандармима годишње 8, полугодишње 5 динара, ну ови се по овој цени могу претплатити само преко својих командири полицијских односно пограничних одреда. Надлештвима у опште 20 динара на годину. За иностранство: годишње 24, полугодишње 15 динара. Поједини бројеви „Полицијског Гласника“ не продају се. Рукописи не враћају се.

СЛУЖБЕНИ ДЕО

Његово Величанство Краљ Петар I., благоволео је на предлог Министра унутрашњих дела поставити:

за начелника прве класе среза алексиначког, Тодора Поповића, начелника друге класе истог среза;

за писара прве класе среза врачарског, Радоша Пауновића, писара друге класе истог среза;

за писара прве класе управе вароши Београда, Николу Ђуричића, писара друге класе среза прокупачког, по молби;

за писара друге класе среза добричког, Станимира Димитријевића, вршиоца дужности писара истог среза, у рангу писара начелства прве класе;

за вршиоца дужности писара среза орашког, у рангу писара начелства прве класе, Перишу Бешевића, вршиоца дужности писара исте класе среза јасеничког, округа смедеревског, по потреби службе;

за вршиоца дужности писара среза прокупачког, у рангу писара начелства прве класе, Данила Тричковића, писара друге класе управе вароши Београда, по потреби службе, а без права накнаде на путне и селидне трошкове;

за писара прве класе начелства округа пожаревачког, Живка Живковића, писара друге класе управе вароши Београда, по потреби службе;

за писара друге класе начелства округа крушевачког, Божицара Јованчевића, писара исте класе начелства округа ваљевског, по потреби службе;

за писара друге класе начелства округа врањског, Чедомира Рајића, писара треће класе управе вароши Београда, по потреби службе;

за писара треће класе управе вароши Београда, Ранка Трифуновића, писара друге класе начелства округа пожаревачког, по потреби службе;

за писара треће класе управе вароши Београда, Милорада Д. Петровића, писара пете класе Министарства унутрашњих дела, по молби; и

за писара пете класе Министарства унутрашњих дела, Живојина Сарамандића, пи-

сара друге класе начелства округа врањског, по потреби службе.

Из канцеларије Министарства унутрашњих дела, 31 јула 1904 год. у Београду.

Указом Његовога Величанства Краља Петра I., на предлог Министра унутрашњих дела, решено је:

да се Радомиру Новаковићу, писару треће класе Управе вароши Београда, уважи оставка коју је поднео на државну службу.

Из канцеларије Министарства унутрашњих дела, 21 јула 1904 год. у Београду.

Његово Величанство Краљ Петар I., благоволео је на предлог Министра унутрашњих дела поставити:

за физикуса Управе града Београда, д-р Току Николића, генералног конзула у пензији, са годишњом платом од 5000 динара, колико је и пре имао;

за шефа унутрашњег одељења опште државне болнице, у рангу окр. физикуса, д-р Демостена Николајевића, физикуса Управе града Београда, по молби.

Из канцеларије Министарства унутрашњих дела, 31 јула 1904 год. у Београду.

ФОТОГРАФИЈА У ПОЛИЦИЈСКОЈ СЛУЖБИ

(НАСТАВАК)

Осем ситуација снимимо и поједине предмете, који се не могу да очувају; дакле: ране, на име онда кад нам је познато оруђе којим су нанете, или кад нисмо на чисто с тим какав је био положај нападача или нападнутог, или кад сумњамо да ли је повреда нанета мртвом или још живом телу. Даље трагови стопале, који се не могу узети, или ако је од важности да се они једни уз друге повећају. Шта више морамо нагласити, да је уопште потребно фотографовати сваки траг пре, но што се приступи његову калупљењу, како би се обезбедили за случај да отисак не испадне за руком и траг се поквари. Тако исто могу бити од важности отисци од претију на телу напад-

нутога или на другим предметима због своје величине и форме. Уопште никад, не треба пропустити да се не слика положај убијенога и то са разних страна, наравно само тако ако смо уверени, да је положај остао онакав какав је био после извршеног убиства и да га нико није изменио.

Фотографски апарат ће нам још у читавом низу случајева бити од важне помоћи; па име његова је особина, да јаче истакне црвену и сивкасту боју. Фотографска плоча је осетљива за црвено и сивабо чак и онда, кад човечје око те боје не види. Та особина фотографског апарата је и омогућила, да се чешће цитира случај с „богињавом женом.“ Једна жена, привидно сасвим здрава, фотографовала се, и кад је фотограф изradio слику, показало се да су лице и врат били скроз и скроз обасути богињама, ма да се фотограф поуздано сећао, да приликом фотографовања није видео богиња на лицу те жене. Још више зачудио се он, кад је чуо, да се та госпођа неколико дана после фотографовања разболела од богиња. Ствар се да објаснити само тако, што се сматра, да су се богиње биле већ показале за време сликања, али су биле тако слабо црвене, да их је могла опазити само фотографска плоча, која је осетљива према светлости, али никако човечје око.

Нешто слично томе познато је врло добро немачким буршевицима. Они знају да њихове фотографије показују на образима знатне ожиљке, који се у природи не опажају. То су „засечци“, које су они некад добили, али који сад, често после неколико година, остављају тако слабо црвенило, које не види голо око, већ само фотографски апарат.

Ова факта морају довести до уверења, да би уопште могло бити могућно, да се латентни црвени или сивабо трагови учине видљивима. Сваки значајнији напад на човечју кожу изазива прскање или бар надражај најфинијих жила; обоје опет производе црвенило. Ако је напад био слаб, то ће црвенило објективно бити, али субјективно за човечје око неће бити видљиво. То дакле може бити код удара, греботина, покушаја даљења, пада, па и надражаја отровима, врућином, трљањем и т. д., ако су сви ти инсулти били

врло слаби. У многим случајевима није потребан доказ, да је неки напад био особите жестине; довољно је кад знамо, да је таквог напада у опште било. То може бити подједнако важно код нападнутог као и код нападача, на коме се могу опазити трагови одбране. На име код нападнутог то ће питање бити онда важно, ако је повреда нанесена онда, кад се он већ налазио у агонији и кад је радња срца већ била слаба. Оно тада више није могло да снажно истера крв из повређених судија, тако да су чак енергични напади дејствовали да буде слабо црвенило.

Практични случајеви даду се лако замислити: нпр. угушен је неко јастуцима или другим меканим предметима, тако да се не виде спољашњи знаци насиља и да се сматра да је наступила природна смрт. Фотографија ће можда јасно показати трагове угушивања или трагове, да је дотични држан и стезан. Тако исто наћи ће се можда код онога, који се привидно сам обесио, контузије или разлив крви испод коже, што до душе не може опазити око, али може фотографска плоча, из чега се може извести закључак о борби, која је претходила.

Тако исто може бити важно да се докажу трагови, које је жртва у одбрани себе задала телу нападачеву. Ти трагови су: лаки ударци, греботине, покушаји дављења и т. д. Али ти трагови могу бити тако слаби, да их види само фотографски апарат. Тако исто може бити да је црвенило у почетку било сасвим јасно, али у времену апшењи да тако ишчезне, да га је могућно доказати само на помнута начин. Према томе мудро је у свима таквим случајевима, дакле у сумњивим случајевима смрти, да се и жртва и осумњичени фотографују и обрати пажња да ли нема црвених мрља. Није потребно ни наглашавати, да је у оваквим приликама потребно журно радити, пошто такви слаби трагови брзо нестају.

Други објект могу сачињавати површине, на којима су се налазиле крвне мрље, које је неко тежио да збрише, нпр. чаршави, патос, зидови и т. д. Такви велики предмети не могу се лако подврћи хемијско-микроскопском прегледу. Али кад се те мрље фотографују, могућно је — нарочито ако нису добро избрисане — да фотографски апарат открије место на коме су се налазиле. Кад је оно нађено, онда се може предузети и њихово хемијско-микроскопско испитивање. И ситне пеглице од крви, које се н. пр. тешко налазе на шареним тапетима, оделу и т. д. и ако нису чињени покушаји брисања, лако ће се изнаћи кад се фотографују дотичне површине.

У приликама може се препоручити, да се фотографују унутрашњи органи, нпр. мозак, слузокожа душника или желудца, а то нарочито онда, кад се држи да би од важности могло бити црвенило. Тако ће се код тровања можда моћи тачније одредити време, кад је отров унесен у тело. Нпр. ако су веће количине арсеника дуже времена додиривале слузокожу желудца, то ће она на том месту бити црвена, и то у толико јаче у колико је дуже

арсеник био са слузокожом у додиру. Ако се такво црвенило не може видети оком, показаше га можда фотографија и тада ће се констатовати колико је времена тамо било зрнце арсеника.

Поводом овога да напоменемо, да код обичног фотографовања боје не излазе правилно, т. ј. не излазе тако да чине исти утисак светлости и сенке као у природи; црвено и сигаво испада, као што је речено, тамно, плаво и љубичасто испада махом светлије, а и тамније, према томе каквог је хемијског састава боја: флуоресцирајућа тела утичу на тонове боја на разни начин; зелено испадне већином врло тамно, али има зелених тела, која испадају боље по вештачка; једна кита природног црећа, кад се фотографише, чиниће много правилнији утисак у погледу тона боја, но кад се та кита цвећа што је могућно верније наслика у бојама па онда фотографише. На такве особене околности ваља скренути пажњу у многим приликама.

Имали бисмо још да напоменемо, да је у приликама паметно, да се симуланти неколико пута фотографују. Кад н. пр. неки кравац непрестано криви лице, очи изврће и на њ се сумња да симулира, онда га ваља увести у једну ћелију подесну за фотографовање, која има добре светлости. Ту ћемо га кроз нарочите рупице неопажено посматрати. За тим мора се имати и подесан отвор за фотографски апарат, који ће се ставити у акцију чим дотично лице у ћелији видимо да је узело правилно држање и да му је лице природно; наравно да је то могућно само с помоћу моментне фотографије.

Не треба заборавити, да ће се морати вршити фотографски снимци с помоћу магнетијумске светлости. Н. пр. ако на друму, на коме је јак саобраћај, лежи леш или се виде крвне мрље, трагови од стопала, а због јаког саобраћаја не може се чекати да сване дан, онда се снимање мора извршити помоћу вештачке светлости.

Сад да пређемо на микро-фотографију¹⁾, која није иследникова ствар, али о чијој изради он мора безусловно водити рачуна. Ја мислим, да се кроз најкраће време стручњачко мишљење неће подносити никако док му се не приложи фотографија онога, што је стручњак видео у микроскопу. Д-р Паул Језерих био је први, који је указао на потребу таквих фотограма. На ту га је мисао подстакло то, што је на једном судском претресу изнето да оно што су стручњаци видели у микроскопу и што су они сматрали за крв, могу бити и зрнца од штирка. Против тога разлога није се тада могло устати, јер препарати који су били под микроскопом, беху се одавно распали, те се више није могао изнети доказ. Такве тешкоће могу се данас избећи, кад се од микроскопичара захтева, да о ономе што је видео начини фотограме. Тиме је искључена свака субјективна обмана на страни стручњака, који је можда у ревности посла видео у микроскопу нешто што се не може видети. Он тада изнесе фотограм и може ради овог уми-

рења и ради умирења других изјавити: да свако може видети слику и о њој изрећи свој суд.

Тај преглед може се извршити свакад чак и после неколико година, само ако има фотограма. Како је тада лака демонстрација пред судом, па још пред поротницима. Сетимо се само како су 1871 радиле Паризлије с голубовима писмоношама. Писма која су се имала послати излепљена су као тапети једно поред другог на један велики зид и цео зид, који је имао неколико квадратних метара површине, фотографован је и тако пренешен на један листић од неколико квадратних сантиметара. Тај листић је савијен и привезан за једно перце у релу голуба писмоноше. Кад је приспела на одређено место, мала фотографија са стотинама писама увећана је једним микроскопом и слика изнета на један бели зид. Тако је могао сваки, ко је очекивао писмо, доћи и своје писмо прочитати. Представимо себи такав случај за форензне циљеве: микрофотографија правог предмета и микрофотографија предмета за упоређивање увеличају се и у судској дворници прилене на зид, па их ту стручњаци објашњавају судијама. Уверени смо, да је то најпоузданије средство, да се што већа одмакну границе човечјег грешења.

(НАСТАВИТЕ СЕ)

ГРАЂАНСКИ - СУДСКИ ПОСТУПАК

протумачен начелним одлукама, одлукама опште седнице Касац. Суда и одељења и одлукама управних власти

ПРИКУПИО И УРЕДИО Свет. Јањић

Глава осамнаеста
О извршењу пресуде

§ 471.

(НАСТАВАК)

11

Уредба се налази оштампана у Збор. 2. стр. 130. а Толковање у Збор. 5. стр. 6.

По чл. 88 рударског закона (Збор XIX стр. 106) не може се забранити више од четвртине плате рударским радницима и настојницима а надничарима — ништа.

*

Општинском писару може се ставити забрана на целу плату.

Тако је утврђено овом одлуком Касационог суда.

„Ј. Костић, трг. из К. тражио је забрану на целу плату, коју у 720 дин. на годину прима, његов дужник Јован В. земљоделац а сада писар општине К. а за обезбеду 750 динара са 12% год. интереса, колико му Јован дугује по осудном решењу.

Првостепени суд узео је, да је тражење доказано, али не и умесно, па је одобрио забрану али само на половину плате, а одбио тражење и на другу половину решењем од 5. јуна 1901 године № 4991.

¹⁾ Види: D-г Neuhaus „Handbuch der Mikrophotographie“ 1890.

По жалби повериоца, Костића, Касациони Суд, у свом трећем одељењу, поништио је 22. августа 1901 године под № 6780 решење првостепеног суда са ових разлога:

Погрешно је суд, што је тужиоца одбио од тражења, да се туженом узабрани цела плата, позивајући се на пропис тач. 7. §. 471. грађ. поступка, кад тај законски пропис не заштићује изрично и општинске писаре.“

Првостепени суд усвојио је ове примедбе и донео друго решење, којим је одобрена забрана на целу плату дужнога Јована.

У овом смислу донесена је и одлука од 11. маја 1901. № 4272.

*

Противно овим, донесене су одлуке у Касационом суду, да се и службеници новчаних завода — приватних — равнају државним чиновницима:

Ево те одлуке.

На тражење повериоца Сретена Ц. да суд одобри забрану на целу плату од 1200 дин. на годину његовог дужника Драгутина Ј. чиновника једног од београдских новчаних завода, првостепени суд нашао је, да је тражење умесно, јер се у тач. 7. §. 471. грађ. пост. не увршћују и чиновници приватних завода, какав је и дужник те се има да узме, да се благодејање из овог прописа не односи и на њих, — па је одобрио забрану на целу плату.

Ну, по жалби дужника, Касациони суд (II одељ.) поништио је 18. I. 02. № 507. решење првостепен. суда од 14. XII. 01. № 22047. са овог разлога.

„Погрешно је суд, што је за рачун приватног потраживања одобрио забрану на целу плату дужника Д., јер и за њега, као службеник — чиновника — вреди благодејање из тач. 7. §. 471. грађ. пост. по коме се само четвртина, а највише половина плате, у случају, да се једногодишњом обуставом четвртина плате, поверилац не би могао да намири, — може под забрану ставити.“

Првостепени суд усвојио је ове примедбе и донео решење, којим је одобрена забрана на четвртину плате дужнога Д., а од сталног тражења одбија потражиоца.

*

У овом смислу гласе и одлуке Касац. суда од 5. јануара 1902. № 102 и од 18. октобра исте 1902. под № 8880. у којима је узето, да се ни кмету не може више забранити од половине плате.

По чл. 10. закона о трошковима управних власти [Закон од 9. јануара 1899. Збор. 54. стр. 63.] не може се забранити додатак чиновника и служитеља, нити узети у попис за извршење наплате каквог дуга дотичног чиновника или служитеља.

За тач. 8. видети одлуке код тач. 6. овог §-а.

Не цела пензија удовица и сирочади, како прописује тач. 9. §. 471. но не може

се ништа за извршење пресуде узети ни под забрану ставити (§. 380 и 471 тач. 9. зак. о грађ. поступку) од пензије удовица и сирочади, за дуг мужевљев или очев; а за дугове удовице и деце после смрти чиновника учињене не може се више од четвртине пензије на исту целу узети према чл. 18. закона о пензионом фонду за удове чиновника. (Збор. 24 стр. 21).

*

Ни бир, као удовичко уживање не може се забранити по одлуци Касационог суда од 12. јануара 1885 № 124.

Да ни забрани на примање построитеља, грађевине, док овај не доврши грађевину и не прорачуна се са господарем нема места; и ако би била одобрена, да нема законске вредности, казује нам ова одлука Касационог Суда од 14 — III — 1900 № 2417 донесена у спору Драгомира Рад... противу Ст. Аџб. општине и осталих, за накнаду штете.

„По тачки 14, §. 471. грађ. суд. пост.; за извршење пресуде не могу се узети наплате построитеља грађевина, док тај построитељ грађевину не сврши и не прорачуна се са господарем исте.“

„Докази у тужби поднесени показују да дужници тужбичеви на чије је примање код тужене општине стављена забрана, нису у то време довршили били погођену грађевину, а још мање да су се са господарем исте прорачунали. И кад је тужена општина приликом стављене забране известила суд, да Антон Поле и Стеван Дугачки немају код ње никаквог примања које би њиховом повериоцу могло служити за залог и наплату, онда је Апелац. суд и са овог гледишта требао да оцени умешност тражене накнаде за некакав издатак испод забране.

Осим тога из поднесених уз тужбу одлука одборских види се, да спорни издатак у опште није чињен из зараде и примања поменутих тужбичевих дужника, већ из *кауције* њихове за довршење грађевине, која баш у тој цели, по поднесеном уговору на првом месту служи за јемство и залог туженој општини (аналогија §. 312. грађ. зак.) и кад тако стоји онда је Апелац. суд, у том смислу, и последњој тачки §. 385. грађ. суд. пост. требао да цени, је ли тужилачка страна поднетим одлукама одборским доказала издатак зараде и примања њених дужника од тужене општине зашта је била стављена забрана.

Апелац. суд осуђујући тужене кметове и одборнике изгубио је из вида, да они овди нису ништа радили у своје име већ за тужену општину, као њени представници.

Према томе а по смислу §. 617. грађ. зак. лично за ову своју радњу могу одговарати само општини, која их је изабрала и овластила да врше општинске послове, али према трећем, за послове општинске одговара само општина. На овај начин кметови и одборници одговарају за једну исту ствар на две стране и тужиоцу и својој општини.

Најзад Апелац. суд противно §. 305. грађ. суд. пост. није дао разлога, зашто

је досудио тужилачкој страни интерес од 27. августа 1887 год. кад се неугворени интерес према §. 887. грађ. зак. може досуђивати само од дана тужбе.“

Усвоивши ове примедбе Касац. суда, Апелац. суд је по поновном размотрењу акта овога спора нашао:

Да пресуда првост. суда није на закону основана са ових разлога:

„По тач. 14. §. 471. грађ. суд. пост. за извршење пресуда не могу се узети наплате построитеља грађевина, док тај построитељ грађевину не доврши и не прорачуна се са господарем исте.

Доказима у тужби поднетим на име решењем о забрани бр. 9972, и одлукама суда и одбора општине аџбеговачке као јавним исправама по §. 187. и 188. грађ. суд. пост. потпуно је утврђено, да дужници тужбичеви, на чије је примање од тужене општине стављена, забрана нису довршили погођену грађевину у време стављене поменуте забране, а још мање да су се са туженом општином, као господарем исте прорачунали.

С тога тужилачка страна према наведеном зак. пропису тач. 14. §. 471. грађ. суд. поступка, на спорно примање предузимача Антона Поле и Стевана Дугачког од тужене општине нису могли добити обезбеђење, докле грађевина не буде готова и предузимачи с туженом општином рачуне не пречисте; са тога разлога ни забрана, добивена поменутих решењем бр. 9972, нема законске вредности у погледу тужене општине, нити стечена залога истим, ао тужену општину има законе силе и последице редовне правилне законске залоге.

Осим тога, кад се из поднесених одлука одборских уз тужбу види, да спорни издатак у опште, није чињен из зараде и примања поменутих предузимача, дужника тужилачке стране, већ из *кауције* њихове за довршење грађевине, која баш у тој цели по поднетом уговору на првом месту служи за јемство и залог туженој општини, аналог §. 312. грађ. зак., а на коју по гласу решења о забрани бр. 9972, није ни стављена забрана; онда је тражење накнаде тужилачке стране и са тога разлога неумесно, овди у толико пре, што тужилачка страна, на извештају суда општине Ст. Аџбеговачке од 21. јуна 1884 год. (види прилог белешци Бр. 20294.) није учинила никакав приговор, нити је противно овим наводима општинским изнела своје доказе у смислу §. 385. грађ. суд. поступка.

Са ових разлога кад тужилачка страна на примање именованих предузимача од тужене општине није могла стећи залог, а стечена јој залога нема законске вредности; кад тужилачка страна на издати новац као *кауцију* предузимачку није ни тражила забрану, да би издање тога новца од *кауције* могло дати њој права на тражење накнаде и кад тужилачка страна, најзад наје учинила приговор и доказала противно наводу тужене општине, да узабрањено право није при њој, тражење се тужбичево појављује као неумесно и недоказано и од истог се као таквог према §. 178. грађ. суд. пост. има и одбити.

Но да је тужилачка страна и доказала своје право на накнаду, за исту би јој била одговорна општина а не тужени бивши кметови и одборници, јер они, као општински часници, нису радили лично у своје већ у име општине, те ако су својим радом нанели штету општини они према §. 617. грађ. закона само њој могу бити одговорни за накнаду, као лица, која су избрала и овлашћена да у границама закона врше послове општинске, а општина за неправилан и незаконит рад њезиних часника и својих одборника, који би повлачили какву штету за приватна лица у односу њиховом са општином, непосредно и у првом реду одговорна је за накнаду штете нанете приватнима радом општинских органа.

Са ових разлога, ако би била и утврђена одговорност тужене општине, тужилачка страна имала би се одбити од тражења накнаде према осталим туженима као од тражења неумесног и недоказаног §. 178. грађ. суд. пост.

Најзад како је тужилачка страна овим својим неумесним тражењем, вођењем овог спора изложила тужену страну трошкова има се и на плаћање истих осудити, као и на накнаду положене таксе §.§. 98. и 517. грађ. суд. поступка.*

Са ових разлога Апелациони суд пресудом од 23. III. 1900 № 1376 одбио је тужилачку страну од тражења, коју је пресуду олобрио Касациони суд 4. IX. 1900 № 6868.

Код другог одељка тач. 16. има одлука Касационог суда од 2. маја 1902. № 3346, према којој се не може да наплати штета, о којој је овде реч.

Та одлука гласи:

„По последњем одељку §. 471. грађ. пост. земљоделцу може се продати и оно што му тачка 4. истог §-а штити, само у случају ако се по кривичној пресуди, која је изречена за злочин, преступ или исту из користољубља или престопа намерно учињеним има намирити штета.“

„Овде тај случај није, нити је тужилац за кривицу осуђен, те с тога је суд по дужности, а с погледом на распис г. Министра правде од 1. децембра 1886 год. № 5258 (Збор. 42. стр. 310) требао да прибави уверење, да ли тужилац као тежак сем продате земље, има довољно земље, па према томе да оцени да ли је повређен пропис §. 471. тач. 4. грађ. пост. и реши, да ли је продаја по §. 501. истог поступка уредна или не.“

*

Видети одлуке код другог одељка тач. 4. а, овог §-а.

§ 472.

Како се попише непокретност, одмах а најдаље за осам дана дужна је власт поискати од

*) У броју 8 и 15 овог листа од ове године ми смо доказивали: „да земљорадник није више ограничен у располагању имањем.“

Према ономе што смо тамо изнели, ми смо требали сада да изоставимо она наређења, која сада не важе; али како и сада налазимо да је ово погрешком учињено, и да ће законодавство ову потрешку поправити, — исписасмо и она наређења из §. 471 која сада не важе (према нашем мишљењу).

суда известије, има ли на пописаним добрима чије, и за колики дуг интубулације (прибелешке) и кад је то стављено (тачка XII уредбе о интубулацији).

Суд је дужан најдаље за петнајест дана од дана примљеног тражења, послати о томе тачан извештај, а у примедби интубулационог протокола забележити ће, кога је дана то учињено и под којим бројем. Од овога времена, суд ће у смотрењу преноса ових ствари поступити онако, као што је прописано за пренос непокретности под интубулацијом.

(Закон о изменама и допунама од 14 јула 1898 год. Збор 53 стр. 179).

§ 473.

Ствари које се могу укварити или на одржање којих се мора трошити, макар се и дужник примио чувања и трошка, морају се продати најдаље за десет дана од дана пописа.

(изм. и доп. од 14 јула 1898 г. Збр. 53 стр. 179).

Скупопене пак ствари, ако у месту где се наоде, неби за њих било купца, власт ће, ако захте поверитељ или дужник, трошком захтеваоца послати власти у друго место, где се бољом ценом продати могу.

Види одлуку под № 11473/20 код § 476 по којој се продаја врши у месту где је имање.

§. 474.

За петнајест дана, од дана пописа покретности или од дана добивеног известија по §. 472. о непокретности, дужна је власт приступити огласу. (НАСТАВИТЕ СЕ)

КАЗАМАТИ У АМЕРИЦИ

Нема ни једне земље на свету, која је поклонила више пажње душевном и телесном развићу својих осуђеника, но што је Америка. И саме спољашњости америчких казамата, ни у ком случају не указују на обично назване „мрачне казаматске зидине.“ Прозори са решеткама показују, да ту нема склоништа слободи, а кад се погледа у двориште, виде се становници те куће, сви до главе ошишани и обријани, а обучени у једнако, особито пругасто одело. Па ипак ти огромни комплекси зграда, украшени разнобојним шљунком, пре изгледају на какво индустријско стовариште, до ли на склониште покајања и тешких телесних послова.

У свима савезним Америчким Државама, изузимајући Пансилванију, укинута је, да осуђеници издржавају осамљени своје време осуде. Осуђеници проводе дан у општим, заједничким радионицама, а ћелије служе појединцима само као спаваће одаје; па и ту има изузетак, да у случају превеликога броја осуђеника, по двојица, тројица ноће у једној ћелији.

Почело се већ одустајати од тога правила, да се ћелије зидају по казаматима за поједине осуђенике, и сада се при зидању нових казамата са свим избацује стара пракса. Између двогубога реда ће-

лија протеже се широк ходник са великим прозорима. Светлости и ваздуха има у изобиљу, а по себи се разуме, ти казамати не оскудевају у најмодернијој инсталацији електричнога осветљења и парнога грејања. Поред свега тога има многих казамата, у којима се налазе и веома спретна купатила са кадама и тушевима. Многи казамати за младе осуђенике имају басене, у којима их обучавају пливању, а имају и богато снабдевене гимнастичке сале, у којима осуђеници вајбају еластичност својих удова.

Као што се гледало, да се угоди осуђеницима у погледу њихових пребивалишта тако се исто пази и на њихову храну. Нема сумње, да је веома паметно мишљење, да се код злочинаца, који су телесно већином пропали, прво постара за њихову телесну негу, ако се мисли на побољшање њиховога морала. Храна је у свима Американским заводима за осуђенике добра и обилна; у свакодневноме obroку никада не изостаје месо.

Не мање се поклања пажња њиховом интелектуалном напретку. Сваки казамат има богату библиотеку. Тако на пример казнени завод у „Joliet-у близу Чикага, има библиотеку од 16.000 свезака, а међу њима и све немачке класике.

Осуђеници који имају наклоности ка списатељству, имају прилике да вежбају свој дар у новинама, које издаје завод један пут недељно. Те интересне новине, које носе назив „Звезда Надежда“ или томе слично, редигују осуђеници, који су људи од пера, и имају своје „кореспонденте“ по другим земаљским казним заводима.

Недеља се редовно употребљује на друштвене забаве. Посећивање цркве није обавезно. После подне обично концертује заводски оркестар, који је састављен од музикалних осуђеника.

Питање о раду у казаматима, као и у свима другим земљама, и у Америци је још нерешени проблем. Веома је опасна конкуренција, коју стварају радници по казним заводима слободним радницима, и за то разне државе на све могуће начине гледају да је отклоне у корис слободних радника. Док у Јужној Америци осуђенике најмљују подузетници и фабриканти, за све могуће врсте радова, у другим се државама повећава проценат цене израђевинама осуђеничким према истима слободних радника, па се иде чак тако далеко, да се израђени предмети, рукотворине осуђеничке — уништавају. Из тога се већ може видети, да се осуђеници по Америчким казним заводима никада не могу претргнути од тешкога рада, на који их закон осуђује. Чак и кад се осуђеном пресудом изрично осуди на „тешке радове,“ ипак ови не смеју прелазити законом одређено време од осам сати дневнога рада.

Па ипак није никакво задовољство бити осуђеник у Америци. Од тога се боје појединци нарочито због врло строге војне дисциплине у заводу. По свима заводима подвргнути су осуђеници војничком вежбању; егзерцирање су и гимнастика главне тачке дневнога програма у осуђенич-

коме животу. Дисциплинске казне, па богме и саме батине употребљују се врло често и то у врло строгим мерама. Да није тога, осуђенику би се дала прилика да лепим начином живота врло лако прекрађује свој рок осуде.

У свима државним казним заводима уведене су тако зване „комутационе табеле“, — табеле, на основу којих се, у случају доброга владања осуђеника, смањује рок осуде по одређеним ступњевима. У држави Њу-Јорку код казне затвора од једне године дана, може бити смањена са два месеца, а код казне робије од десет година, може бити смањена са три и по године.

Нарочиту пажњу заслужују експерименти, који су вршени по разним државама, а којима је основица идеја, да са злочинцима, који су први пут пали у грех, треба друкчије поступати, но ли са злочинцима из навике. Тако је постао и „Реформни казни завод“ у Елмиру у држави Њу-Јорк, већ од пре 20 и више година.

Разлика је код овога завода, према другима, та, што се злочинац осуђује на неодређено време, то јест злочинац се осуђује на минималну казну од 1 године, и на максималну казну према извршеном злочину. Може бити случај, да је максимум казне 20 и 30 година, па ипак се осуђеник може пустити, ако се добро влада, и после годину дана на дагу реч. После пуштања стоји осуђеник под полицијским надзором за 6 месеци, а месечно један пут мора писмено да извештава управу казног завода о своме раду и животу. Пропусти ли то, опет долази у затвор. Учини ли слободњак какво ново зло дело, преводи се у државни казни завод.

Главна идеја водиља код свију тих покушаја у Америци, која им као основица и служи, јесте: не само казнити, већ и поправљати.

Као што се поступа у Америци са осуђеницима, када су на осуди, исто се тако ради са њима и кад се пусте. Читава организована друштва стављају се на расположење саветом и делом отпуштеном осуђенику, да би му олакшали повратак у слободан живот. То и није баш много тешко у земљи, где се мало пита за прошлост појединог човека.

Д. В. Банић

САХАДИН

од В. М. Дорошевича
Преводи Љ. В. свршени правник

19

Полуљахов

— Ја на ситне послове нисам ни ишао. Ја сам тражио новце, — а не тек тако: дићи што падне шака! Узимао сам, хиљаде.

— Па шта је бивало са њима?

— Путујем по варошима и трошим.

— А зашто их ниси штедео, купио, док се не накупи 25 хиљада.

— Нисам имао стрпљења. Ја ни за шта немам стрпљења. Кад сам већ решио: узеху 25 хиљада, и одмах промениху цео живот.

Нестрпљење — то је њихова карактеристична особина. Због нестрпљења, чине масу, по њиховом мишљењу, „глупости“, због којих после их и хватају. Ја знам на пример убиство банкар Лившиуа у Одеси.

Убице су биле у веома „згодном“ положају. Међу њима је био специјалиста по обијању каса. Човек чувен и знаменит међу лоповима, који се прославио својим делима у Русији, Турској, Румунији, Грчкој, Египту.

Дошли људи једино да краду, чак без оружја. Могли су отворити касу, дићи новце, затворити је и отићи. Послуга им је ишла на руку. Но старац банкар, овог пута дуго није заспао читајући неку књигу. И убице су јурнуле на њега, удавили га, и побегли, чак не дирнувши касу, специјалиста се поплашио убиства, и умакао пре свију.

— Зашто сте удавили старца? — питао сам ја убицу Томиллина.

— Писмо могли да чекамо. Није хтео дуго да заспи! — слежући раменима одговара ми Томиллин.

У то време, када је Полуљахов горео од нестрпљења, није могао да се скриси на једном месту, скитао из вароши у варош, „у сну гледајући свој други живот и трговину“, — он се оближи с младом женом Пирошковым, служавком и неким Казаевим, који се такође бавио „крупним пословима“.

Полуљахов и Пирошкова су живели у једном од јужних места, а Казаев је путовао, и разматрао где би се што могло наћи. И један дан, Полуљахов добије депешу од Казаева, из Луганска:

„Дођи заједно. Има трговац. Може се отворити радња“.

Арцимовића је упропастила каса, коју је изненадно због нечега набавио покојни Арцимовић.

Куповина касе изазвала је масу нагађања у Луганску. Почело се причати о баснословно богатом наслеђу, које је примио Арцимовић.

Иначе, због чега би касу куповао? Све дотле је било добро и без касе, — а сад од једаред каса!

Луганск је већ знао тачно и величину наследства: 70 хиљада.

Ти су гласови допрли до Казаева, који је дошао у Луганск да што нађуши — и он одмах испошље депешу Полуљахову.

Све је ишло у прилог злочину.

Арцимовићи су баш тада отпустили собарицу. У малој паланци и то су одмах ови дознали. Полуљахов им пошље Пирошкову. Ови је приме.

— А Пирошкова је била готова да пође за мене и у ватру и у воду.

Пирошкова је служила као собарица код Арцимовића, а Полуљахов и Казаев су живели као људи, који намеравају да отворе радњу у том месту.

— Је ли то било убиство са раније спремљеним планом или просто, — како то често бива, — пљачка, која се ненадно завршила убиством?

— Не треба лагати. Ја сам одмах видео да се ту не може без „злочина“ свр-

шити — веома много чељади у кући. Казаев ми је не један пут говорио: Да ли да се иде? Ништа од свега неће бити! Али ја писам дао: „Када се још даду 70 хиљада наћи?“
(НАСТАВИЋЕ СЕ)

НЕОЧЕКИВАНИ СУСРЕТ

УСПОМЕНА ЈЕДНОГА ДЕТЕКТИВА

од

Ј. Касирера.

(СВРШЕТАК)

IV.

Сада је требало предострожно радити. Код вратара, који узима карте при уласку на перон, распитам се, да ли је изашла на станицу једна дама у црнину одевена. Пошто се мало размислио, одговори вратар да јесте. Сећао се и тога, да је она имала собом и један ручни кофер, на којој је понудио своју помоћ, она га је захваљујући се одбила. Мислио је да је видео и то, да је отишла путем у варош, али за то баш није сасвим сигуран. То ми је ипак било довољно. Пошто сам изменио своју спољашност, у случају сусрета са њом, да ме не би познала, изађем са станице.

Још нисам знао којим путем да ударим. Решим се пајзад, да идем у хотел варошки. Нисам ни сумњао да ли у вароши има хотела. Она је свакако могла већ отићи и у Карлтон, који је био удаљен одавде десет километара. На овој сам станици оставио строгу наредбу, да одмах притворе даму, која би се слагала са описом потернице, али на Карлтон сам са свим био заборавио.

Одмах пожурим на пошту да телеграфујем све што је потребно. Сада је било већ пет сати и дама је могла већ одавно бити у Карлтону и одатле другим возом отићи даље, те би тако све било изгубљено. Али још не изгубих храброст. По том одем у гостионицу, да се чега прихватим, а поред тога да будем на опрези. Гостионичарка је била стара, отрцана жена, и с њом није било лако ступити у разговор. Причекам толико, док ми је донела чај једна келнерица, па њу упитам, да ли има много гостију на стану.

„О, не, господине, нема више, сем вас и једне даме, високе даме, у црнину одевене. Баш сам мало пре и њој однела чај. Не можете ни замислити колико је она лепа!“

„Да ли је плава или црномањаста?“ упитам ја равнодушно.

„На то вам могу одговорити, господине. Када је дошла к нама била је сва забрађена, и толико могу само рећи, да је плавуша, лепа као уписана, и да се жали да пати од невралгије“.

„Хоће ли и да преноћи овде?“ упитам ја, дивећи се лепоти те даме и изјављујући жељу да својим очима видим лепотицу.

Ништа ми више није могла рећи Жданка. Да ли ће дуже или краће време остати, лепа дама никоме није рекла. Кад се келнерица удаљила, размисљао сам, како бих

се могао приближити гошћи у хотелу. На свету има више но једна висока дама; ова је овде била плава, у зимском огртачу, а она коју ја — тражим, напротив, са свим црномањаста. Наравно да се могла лако прерушити, а међутим није имала толико великог пртљага.

Да уђем у њену собу и притворим је као давно траженога лопова, нисам могао. Јер нисам био сигурно уверен у идентитет. Хтео сам за то да је чекам кад сиђе у општу гостионску салу, па ту да ступим с њом у разговор, да јој чујем глас, видим понашање, и према свему томе да предузнем потребне мере.

Испитам за тим добро своју спољашњу појаву и морам признати да нико у мени није могао упознати више путника који је на возу похаран. Био сам други човек. Неколико измена црта лица и промена одела потпуно су ми изменили изглед.

Како ћу сада да дођем до даме? Није било извесно, да ће она изаћи из своје собе, а без наредбе за притварање, нисам могао ући силом у њену собу. После малог премишљања паде ми на ум једна добра идеја. Она је рекла келнерици, да пати од невралгије; издаћу се да сам лекар ове варошице, и да сам случајно у разговору са гостионичарком чуо, да она пати од невралгије, и да сам тога ради био слободан понудити јој своје услуге.

Приђем вратима њене собе, и на моје куцање, чу се слатко, мелодично: „Унутра!“ Срце ми јако залуца, јер сам чуо глас моје сапутнице. Отворим врата и нађем се пред високом стаситом дамом, плавих очију и злаћане косе.

Стадох као укопан од страха и изненађења и морадох се прихватити за зид да не паднем, јер сам пред собом видео оне чаробне, плаве очи, које већ седам година не видех.

„Луција, мила моја Луција!“ узвикнух ја.

Са криком скочи она са своје столице и одби ме руком.

„Не догичи ме се“, повика она. „Ти немаш више кћери! Луција, коју си толико волео, већ је седам година мртва.“

Гласом, којим се изражавала сва туга очева за изгубљеним чедом, одговорим јој ја: „Луција, драга Луција, ти си некад толико волела свога оца, па како си га могла напустити? Ко је тај, што те је одвео онога страшнога дана пре седам година? Зар ти ни мало није лежала на срцу моја љубав?“

Плачући паде ми она у наручја. Ја јој допустих то и пригрлим је јаче на своја недра. Ја сам грлио женску, коју сва Енглеска тражи као злочинца! Али она је била моја кћи, и верујте ми, господо, пре бих био могао умрети, него ли да је предам суду.

На један пут се диже она из мојих наручја, и бледа, дрхтећи сва, седе на столицу.

„Луција“, ословим је ја, „ти већ знаш ко сам ја и шта ми је дужност?“

„Да, знам то. Ти си детектив, и већ неколико недеља јуриш за својом кћери, да је пошале на робију. Но и ти, драги

оче, ниси био довољно лукав за мене. Твоје ствари нисам узела зато да бих се обогатила њима, већ што ме је ужасавала та мисао, да се и сам отац мој дао у потеру за мном. Али ти би добио натраг своје ствари. Хтела сам једним писмом да ти се јавим и поверим, и да ти вратим ствари. Ти ниси могао ни сањати, оче, да је твоја Луција отишла тако далеко?“

То је говорила хладним тоном, гледајући у мене строгим погледом без љубави.

„А ко те је одвео тако далеко, Луција? Да није Марк Штрапеј?“

Она скочи љутито и руком ми хтеде забранити даљи говор.

„Не говори ничије име. Сад је све прошло, а што је било — било. Мој муж, тај, који ме је тада одвео собом, утопио ме је у своја недеља. Што си и ти, оче, пошао за мојим трагом? Зар ми и сем тога није довољно тежак живот, и зар ми је потребно сећање на пређашње срећне године, да би ми садашњи начин живота изгледао црњи? Слободно ме можеш предати власти, можда ћу срећније живети но сада.“

„Предати власти!“ Те ми се речи дубоко забодеше у срце. Да, а зар ми то није била дужност? Зар то не треба да учиним и части своје ради? Није ли ме на то приморавала служба? Зар сам смео трпети да она и даље продужи вршити злочине?

„Луција“, молио сам је што сам више могао преклињући, „мила моја Луција, хоћеш ли се оканути досадањег живота, па да одем у иностранство и тамо новим животом почнем живети?“

И не промишљајући, одговори она одмах: „Нећу, докле сам год жива, ја сам његова. За њега живим, за њега крадем, а можда ћу једнога дана и умрети за њега!“

При том се гушила у сузама и уздасима.

Нагнем се к њој, пољубим је једном свесрдно у лице и изађем из собе без једне речи.

Неколико дана по том поднео сам оставку на службу. Учинио сам једну грубу повреду дужности, и част ми није доуштала да останем више у служби. Своју кћер никада више нисам видео.“

Д. В. Вакић.

ЖЕНИЈАЛНИ ПОЛИЦАЈАЦ

Louis Jacolliot

13

II. Судија и полицајац.

Замислите сад, да су та двојица људи један у тридесет другој, а други у тридесет четвртој години, и они сваки дан примају ове две младе девојке на само, без икаква надзора, у својој соби; једној је петнаест, а другој шеснаест година, али тако физички развијене, да би свако помислио да су полно дозреле; па још су оба брата пуни снаге и здравља, замислите на само са својим дражесним ученицама!... Ђаво да ме носи, ако бих пристао да будем у таквом положају!... Наше је васпитање тако лабаво, искушења су тако силовита а месо

попустљиво, да сам поуздан, да би се мало који човек могао уздржати!

Али узев у обзир све околности, које сам сазнао из вештих испитивања породице и војводине послуге, ја не верујем да је ту љубав главно, ту је радило нешто много јаче, јер при првим речима или додирима заводљивим, девојачка би се невиност узбунила, и оне би све казале матери, или би бар казале да неће више ићи у манастир, а то би онда изазвало и то да кажу разлоге зашто то чине. Попови су били сувише и сувише мудре лисице, па нису ударили тим клизавим путем...

Кад су осетили прве жигове страсти, ова су два човека, са свим природно, одмах помислили на страховита дејства сомнабулисма или хипнотисма, које вам подвлашћује и тело и душу створена, коме се на тај начин, могу улити врло заносне ствари, на које никад ни помишљало није, и нагонити их да их врши са таквом умешношћу и страшћу, као права Месалина! И помисао, да се госпођице од Дамарта подвргну тој врсти утицаја, у толико је логичније њима могла пасти на памет, што су се они специјално занимали изучавањем принципа о сомнабулисму. На тај начин они су избегли оно обично варање шипарица, које би једнога или другога дана све то издале; а постигли су то, да, у место што би имали посла са децом која дрхте и црвене од стида, силним утицајем на њихову душу од њих створе, за све време док су под њихном влашћу, предмете задовољства, спремно потпуно за све врсте порочних вештина, а да се, пробуђене не сећају ни мало онога што су спаваћиве радиле.

— Са врло живим интересовањем пратио сам излагање ваших дедукција и рећи ћу вам шта о томе мислим, рече у том тренутку истражни судија. Рећићу само једну реч, која ће срушити ту вашу грађевину, ако не би сте могли дати објашњења, чекаћу само док завршите. Слажем се са тачношћу свега онога што сте навели, али у том случају — не разумем одвођење! Има примера свакога дана, да младе девојке из добрих фамилија беже са по каквим попом, одведе их какви власуљарски момак, па чак и њихов кочијаш, али оне су залуђене, знају шта раде, иду да живе у туђини са предметом своје љубави. Али у овом случају, којим смо заузети, ништа слично није могућно. Младе су девојке стално хипнотисане, велите ви, оне не знају да су их Преосвећени отац Светога Духа и отац Ангеран осрамотили — како их онда одвести?! Јер оба оца не могу се надати да ће их вечно моћи одржати у хипнотисаном стању! И онда при првом пробуђењу, чућете њихову песму: „Шта ћемо ми овде? Ми се не сећамо да смо хтеле овде доћи! Ми хоћемо да се вратимо нашој мајци!...“ и зликовци су неизбежно пропали!... Јер како ће се друштво објаснити одвођење девојака, које је сву полицију довело у забуну? Јако се бојим, драги мој г. Лоране, да нисте овога пута сачинили један невероватан роман. Верујте ми, ваше хипотезе, подржаване вашим даром да некога убедите, тако су добро извођене, тако основима поткрепљене, да сам ја био потпуно освојен све

донде, док ми не сину тренутно у памети, ова примедба коју казах.

— Је ли то све, господине судија, рече Жак Лоран, који је с осмехом слушао мишљење судчево. — Допустите ми рећи, по ред свега поштовања према вама, да ваша предпоставка не може издржати критику, а ја ћу вам доказати да су Епископ пасторе и отац Ангеран доиста одвели девојке Дамартове; само ме саслушајте!...

Слушам пажљиво!

— Оба виновника злоупотребљавају младе девојке од пре годину или две дана, можда и више. У почетку су ти односи остали неопажени у пркос наглom и очигледном физичком развијању њихових жртава, али је позна зрелост у брзо наступила и знате како вели пословица: „крчаг који много иде на извор...“

— „Мора се најзад разбити!“

— Не, допустите ову измену: „дотле се крчаг држи под лулом, док се не напунити!“

— Шта хоћете тим да кажете?

— Хоћу да кажем да Клотилда од Дамарта има шеснаест година и пет месеца, а Жакелина пуних петнаест година и да је у том добу женска способна да буде мати!... Дакле, претпоставимо да су обе, или само једна од ових младих девојка, затруднеле од тих бедника. Шта имају да очекују они!... Суд, јавно жигосање, недогледна брука, галије! И пред такom ситуацијом оба су виновника одлучили, ради свога спасења, да уклоне своје жртве!

— И према томе, мислите...?

— Обрни и окрени како било, ти људи нису имали другога начина да се спасу из погубна положаја, него да склоне младе девојке. Чујте сад доказо овоме, доказ нечувен, страховит, који ми је случај пружио, а који даје мојим *претпоставкама* готово потпуну вероватноћу. Испитујући послугу, пре једнога сата, дознао сам да су њихове младе господарке већ неколико дана биле снужене и једна собарица добаца: „можда им је позлило на путу, па су се склониле у макву милосрдну кућу!“ То, међу тим, није било од Бог зна каквог значаја, пошто је девојке пратила учитељица, која би их вратила натраг, или би бар известила породицу, него сам ја хтео да сазнам какве је природе била та невољност двеју сестара. — „Ох, господине,“ одговорили су ми, „има већ осамнаест дана од како оне свакога јутра закуњају као болесне, повраћале су некакву слуз, топлу воду као при Богу трудне жене, сироте, те је за сутра сазват и консилијум од три лекара, јер домаћи лекар већ не зна шта ће!...“ Бејаш потпуно убеђен!... Кад су чули за намеравању консултацију која би их, поуздано упропастила; два су се завереника одлучила на посао, и они су, а то је врхунац вештине, одвели истога дана кад су код војводкиње били на ручку, да би видели како ће то дејство произвести, да пазе шта ће се све радити и, по потреби, да омету правац истрези и затуре траг.

Као што сте видели Преосвећени се умешно послужило својом улогом.

Остаје ми још један и последњи основ којим желим да вас убедим. Пре неколико

тренутака него ћу доћи да вам ове податке поређам, дотрча стари Рибуте, инспектор у кога имам највише поверења, из Пасија где сам га био послао на посматрање и донесе ми ове појединости; око једног сата јутрос Пасторе и Ангеран довели су се на колима до капије свога манастира, па, у место да уђу унутра, они су шетали читав сат по пустој околици око њихова врта у живом разговору. Рибуте који беше легао у засенак поред зида, био је далеко од њих да их може чути, те је отпузио полагано и неопажно да им дође што ближе. Али тај покушај само у пола могаде да изведе, јер кад су се шетачи поново вратили, Пасторе, изазван сенком, коју је поред паркова зида спазио, приближи се Рибутеу који се направи пијан. Али је он имао посла са опасним човеком. Преосвећени, који је нешто подозревао, покушаваше као бајаги да га дигне, коцкарски спусти руку у џеп мога агента и смота му карту, на којој је писало занимање инспектора сигурности и да га не би убили, Рибуте не проговори ни речи, те оба човека журно одоше у свој манастир чија се масивна врата затворише за њима. Али је мој агент имо времена, у првом маху њихове шетње кад су поред њега наишли, да чује једну реч која је сама за се, довољан доказ за оптужење. Говорио је отац Ангеран: „А ако сад будемо изненађени? питао је он свога претпостављенога. — „Ту би била смрт!...“ После тога страшнога одговора настао је дубок тајац... оба су се човека, у осталом, удаљила у противну страну и Рибуте није више ништа чуо.

(НАСТАВИТЕ СЕ)

ПОУКЕ И ОБАВЕШТЕЊА

Учињена су нам ова питања.

I.

„Од кад постоје паробродска друштва, наша општина наплаћује таксу на обаларину и казукаш.“

Против ове таксе нису се бунили друштва, све до ове године, а ове године порицу право општини на ову таксу, тражећи од ње, да им она каже закопе, по којима јој ова такса припада.

Кад се, поводом овога захтева друштва приступило тражењу закона, из којих извире ово право општине на наплату таксе, онда се видело, да тих закона или у опште нема, или ми за њих незнамо.

Тражили смо обавештење од оних људи, који су били општински часници пре 30—40 година, али они само тврде, да су ови приходи општински и онда постојали, али по коме закону и како, нису ни они умели рећи.

Тражили смо обавештења и од надзорне власти, али је и она у недоумници: шта да нам каже.

Да би се у опште правилно решило ово питање и заштитили општински интереси; да би се, даље, друштва убедила да ово морају прихватити, моли се уредништво, да оно изволи изнети своје мишљење по овоме.“

— На ово питање одговарамо:

Приходи од обаларине и казукаша, постоје још од првих дана саме појаве наше државе.

Они су, свакако, затечени још из времена Турака, што сведочи и назив једнога од ова два прихода, а призор им мора бити у уговорима закљученим са Турском и другим државама о пловидби на Дунаву.

Наше законодавство о овим приходима није ништа говорило све до 1859 год. него се одржавало затечено стање, а тада је уредбом од 30. марта ВБр. 1147., први пут додирнуто.

Ове уредбе нема у зборнику, а нема је ни у актима саветским, који је онда био један од законодавних фактора, јер је отуда извађена, те се незна тачно њена садржина, али то, у осталом, није ни потребно, пошто је она већ издате године под 25. јуна ВБр. 1658. замењена.

Овом заменом начелно је признато право општинама, да могу од паробродских друштава наплаћивати аренду на земљиште, где би лађа пристајале, па наравно и таксу на обаларину и казукаш, у колико нужним постројењима станица и казуха чине овим друштвима услугу.

Других законских наређења по овоме није било више све до 5. јуна 1882 год. када је конвенцијом о пловидби, закљученом између Србије и Аустро-Угарске, овај одношај ближе регулисан.

Тако, по њеном чл. VIII. паробродска и остала пловидбена друштва, морају плаћати таксу за употребу извесних јавних завода, као што су: витлови, ваге, казаци и друге грађевине пристанишке, магацини и т. д. или за учињене службе као што је пилотажа и т. д.

Ова такса наплаћује се у тој сразмери, да се њоме за извесан низ година могу покрити интерес и амортизација утрошеног капитала, као и редовно одржање ових постројења.

Све ове таксе припадају, наравно, општинама, ако су кејови — пристаништа — и остала постројења њена својина, иначе држави ако би ово било њено.

На овај начин, такса о обаларини и казукашу, која се у извесним општинама, по одлукама Обборским, даје под аренду, призната је и овим уговором, који има силу закона.

Ето тако стоји ствар са овим таксама.

II.

Суд општине кочетинске, актом својим од 4. јула ове године Бр. 753, пита:

„Кад је први пут просечен и направљен ерески друм Орјево — Брзоход, овој је општини припала деоница од 2000 метара у атару ове општине.“

Како су на томе друму — на овој деоници — биле потребне и три ћуприје, на реци Чордину, општина их је направила и оправљала све дотле, докле је ова деоница њој припадала.

При новој подели деоница, која је извршена, овој општини је дата оправка пута у атару општине брзоходске, а стара деоница ове општине уступљена је општини миријевској.

По овој новој подели, ова општина има да оправља две ћуприје, и она то врши.

Како су оне три ћуприје, што су пре припадале овој општини, а сада прешле у деоницу општине миријевске, покварене и пропале, то је ова општина известила општинску миријевску и позвала је, да ову оправку изврши.

Општина Миријевска одговорила је, да ову оправку неће да изврши, јер се, вели, ћуприје налазе у атару општине наше — кочетинске, па она мора оправку и да врши, а њено је — миријевско — само да друм оправља.

Овај одговор достављен је среском начелнику, и он је нашао, да је одговор општине миријевске правалан, па је наредно овој општини, да оправку ђуприје изврши, ма да ова кошта на 5—6000 динара.

Према овоме, сада ова општина мора да оправља и ове ђуприје у своме атару и оне две у брзоходском, које су јој припале са деоницом, те тако треба да се задужеје годишње на 10—15 хиљада за оправку ђуприја.

Моли се уредништво да иволи дати обавештење: мора ли ова општина оправљати и ђуприје у своме атару и оне у брзоходском, које иду са деоницом?"

— На ово питање одговарамо:

Подизање нових и оправка старих ђуприја, кад је ова скопчана са већим издацима и потребном вештином, врши се о трошку среском кад је на среском, а о трошку округа, кад је на окружним друмовима.

Све пак мање оправке, где нису потребни големи издаци и нарочита стручност, врше се од стране оних општина, у чијем се атару налазе.

За ове оправке говори чл. 95 т. 3 и чл. 96 зак. о општинама, и чл. 9 и 15 зак. о сувоземним друмовима.

Поделом деоница не може се наметнути некој општини дужност, да у туђем атару прави ђуприје, већ може бити само оправка друмова.

Према овоме, правилно је наредио начелник, да та општина оправи ђуприје у своме атару, ако те оправке не би биле голема, у коме би случају морале насти на терет среза, само што и та општина не мора више оправљати оне ђуприје, које су у атару брзоходском.

СЛУЖБЕНЕ ОБЈАВЕ

ОГЛАШЕН ЗА ХАЈДУКА

Ђорђе Ђорђевић, из Зеока, среза драгачевског, округа чачанског, решењем окр. начелства од 2. тек. м-ца Бр. 3510, а на основу чл. 3. закона о хватању и утамањивању хајдука, *оглашен је за хајдука*, с тим да је од данас слободно сваком убити га. Ђорђе има 25 год., раста је средњег, сувоњав, црномањаст, у лицу блед, говори крупно, писмен је. Од одећа има на глави шајкачу, на ногама опанке, везене чарапе, панталоне од шајка вишњевоје боје, антерију с рукавима. Акт Управе града Београда Бр. 25726.

ПОТЕРЕ

Познати и свирепи зликовац **Илија Гавриловић**, за кога смо у 5-ом броју нашег листа од ове године јавили да је спроведен у село Конарево (срез жички) ради издржавања петогодишњег полициског надзора, 31. пр. м-ца побегао је из места пребивања и сада се незна где је.

Оправдана је бојазан, да ће овај опасни зликовац покушати нове злочине, па с тога Управа града Београда, у чијем је реону Илија раније извршио неколико убистава, позива све полициске власти, да га у својим домаћајима најживље потраже и у случају проналаска њој

или начелнику среза жичког под сигурном стражом спроведу.

Илија има око 50 год., стаса је средњег, сувоњав, очију граорастих и упалих, јагодица

испучених, чела високог и испученог, носа дугуљастог и шпичастог, косе, бркова и браде

смеђе и врло мало проседе, бркова подужих и ретких, браде мале и шпичасте, по темену је прилично ћелав.

Од слика које износимо, она у цивилном одећу снимљена је у фебруару месецу ове године те је с тога вернија.

Треба још знати, да се Илија врло вешто прерушава и врло лако долази до лажних исправа.

Ранко Илић — Ванђел Стошић, пушкарски каџа, решењем кварта врачарског стављен је под кривичну истрагу и у притвор због јаќаковања. Ранко је у бегству, има 19—20 год., омален је, у лицу пегав, косе и бркова жућкастих. Пронађеног треба стражарно спровести Управи града Београда с позивом на Бр. 26267.

ПОЗИВ НА ПРЕДАЈУ

Решењем начелства окр. пожарев. од 29 јула тек. год. Бр. 12084 утврђено је, да се **Михајло Трејкић**, тежак и бив. осуђеник из Дубочке у срезу млавском, округа пожаревачког, одметнуо испод ово земаљских власти у намери да самовласно живи и казнима дела чини, па с тога начелство пожаревачко, у смислу чл. 2. зак. о хватању и утамањивању хајдука, позива Михајла, да се у року од 15 дана од 5. тек. м-ца пријави најближој полицијској власти која ће га спровести начелнику среза млавског. У случају да се Михајло у остављеном му року не преда, начелство ће га огласити за хајдука у смислу чл. 3. пом. зак. Михајло има 45 год., омален је, дежмекаст, бркова великих густих и плавих, очију граорастих, уопште је плав, у одећу је сукненом. Акт Управе града Београда Бр. 11085,

СКРЕЋЕ СЕ ПАЖЊА

Љедомир Марић, вашарски коцкар из Парачева, поданик аустро-угарски, стар 23 године, повисок, сувоњав, плав, прогнат је на свагда у Аустро-угарску 26. јула ове год. по

пресуди начелника среза гружанског Бр. 13436. Позивају се све полиц. и општинске власти, да на повратак овог лица у Србију обрате најстрожију пажњу, а у случају повратка да га казне и поново прогнају.